

Bir garip parti programı deęerlendirmesi

Bilgi Çaęı, Haziran 2011
Semih Akçomak

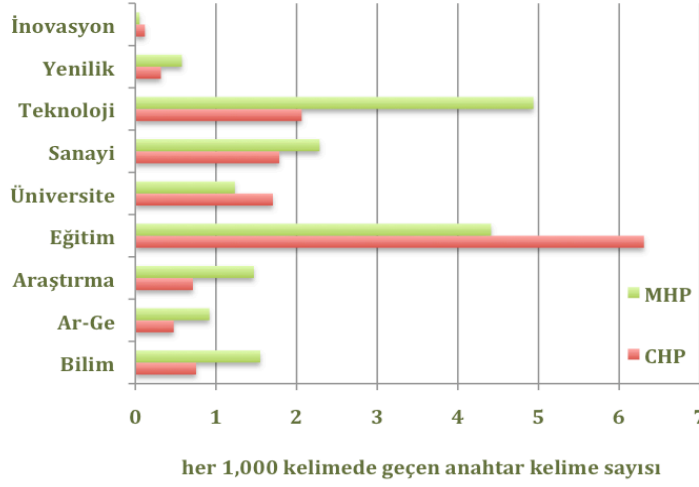
Herkesin seçim analizi yaptığı bir ortamda benim geri kalmam düşünülemezdi. Geçmiş ve günümüzdeki parti programlarını bilim, teknoloji ve sanayi politikaları yönünden incelemek, eksik yanlarını irdelemek ve ne yapılması gerektiğini söylemek çok da kolay bir iş değil. Bunun için harcayacağım zaman da cabası. Ben de işin biraz kolayına kaçtım ve kendimce bir garip program değerlendirmesi yaptım.

Fikir basit. Parti seçim bildirgelerinde bilim ve teknolojiyi yansıtacak anahtar kelimeler aramak. Sonuçta bir seçim bildirgesinde, bir şeyden ne kadar çok bahsedilirse, o şey o parti için o kadar önemlidir. Seçtiğim kelimeler: Bilim, Ar-Ge, araştırma, eğitim, üniversite, sanayi, teknoloji, yenilik ve inovasyon. Tabi her partinin seçim bildirgesi değişik uzunlukta ve formatta olduğu için bir nevi düzeltmede yapmak gerekiyor. Her partinin seçim beyannamesinde yukarıdaki 9 anahtar kelimeyi aratıp çıkan sayıyı parti bildirgelerindeki toplam kelime sayısına böldüğümüzde, partiler arası karşılaştırma yapabileceğimiz bir ölçek etmek mümkün. Örneğin, bilim kelimesi CHP'nin 2011 seçim bildirgesinde 19 defa geçmiş. Bu sayıyı bildirgedeki toplam kelime sayısına (25,207) bölüp 1,000 ile çaparsak, her 1,000 kelimedeki geçen "bilim" sözcüğü sayısına ulaşmış oluruz (0.75). Bunu her kelime ve her seçim bildirgesi için tekrarladığımızda, aşağıdaki şekile ulaşıyoruz.

Şekle geçmeden bu kadar basit bir fikri uygularken karşılaştığım güçlüklerden bahsedeyim. İlk başta AKP'nin seçim bildirgeleri olup olmadığını anlayamadığım bir yığın dokümanla karşılaştım. Bunlar çok güzel hazırlanmış word formatında dosyalar, ilk bakışta AKP 2011 seçim beyannamesi olarak görünüyor ama AKP'nin websitesindeki seçim beyannamesi ile farklılıklar içeriyor. Korsan seçim beyannamesi mi hazırlamışlar acaba bilemiyorum. Google'da arayarak bu ilginç seçim beyannamelerine ulaşabilirsiniz. Bunlara güvenemediğim için orjinal pdf dosyasını indirdim. 50 MB'lık dev dosya acaba bağlantı hızı çok iyi olmayan bilgisayarlara kaç dakika (ya da saatte) iner diye düşünmeden edemedim. Pdf dosyası hiç bir şekilde kelime taraması, kopyalama yapıştirma yapmaya müsaade etmeyecek şekilde hazırlanmış. Neden böyle bir şey yapma gereği duyuldu bilemiyorum. Beni esas şaşırtan nokta, acaba başka formatı mevcut mudur diye bir e-posta atmak istememle ortaya çıkan, AKP'ye online ulaşılammama sorunuydu. Sayısını hatırlayamadığım tıklama sonucunda bir form doldurmam gerekti. AKP'ye e-posta yollamak için TC kimlik numarasından eğitiminize kadar bir sürü bilgi isteniyor. Büyük bir sabırla istenen bilgileri doldurup derdimi anlatan bir mesaj yazdıktan sonra ısrarla çıkan "TC kimlik numaranız hatalı, kontrol edin" mesajları ve diğer uyarılar sonucunda pes ettim. Neden bu kadar uzun bir şikayet okudunuz? Basit bir soru için: Bilgi paylaşımını bu kadar güçleştiren bir parti, bilgi paylaşımının temel olduğu bilim, teknoloji, Ar-Ge gibi konularda etkin bir politika üretebilir mi? Cevabını siz verin.

CHP ve MHP seçim bildirgelerinde böyle bir sorun yoktu. Ancak acaba 2007 seçim beyannamelerine ulaşır mıydım diye onlara da birer e-posta gönderdim dedim. Bir tık, e-postalar basitçe gönderildi. Ama geri dönen olmadı. Ne diyelim, seçim telaşıdır.

Seçim bildirgelerinde anahtar kelimeler

AKP'nin yukarıdaki nedenlerden ötürü dahil edilemediği şekil aslında kendini anlatır nitelikte ama ben yine aklıma gelen bir kaç hususu sıralayayım. İlk olarak şekilde bir hata ya da eksiklik olmadığını söylemekle başlayalım. İnovasyon, yenilik ve Ar-Ge kelimeleri zaman zaman her 5,000 kelimedede bir defa geçiyor. Son yıllardaki en moda kavramlardan, seçim bildirgelerinde bu kadar az bahsedilir oluşu kuşkusuz biraz ilginç. Belki kelime taramasında hata olabilir diye sadece "araştırma" kelimesini taradığımda da sonuç pek farklı değil. Anlaşılan Ar-Ge, inovasyon ve bilim konusunda biz konuşmaya, yazmaya devam edeceğiz; politikacılar da bu yazılanları pek dikkate almamaya devam edecek. Eski tas eski hamam durumu anlayacağınız.

İkinci husus tutarlılıkla ilgili. Teknoloji kelimesi her iki programda da diğer anahtar kelimelere oranla daha sıklıkla kullanılmış. Hatta sanayi kelimesinden iki kat daha sık kullanılmış. Bilim, araştırma, Ar-Ge, sanayi ve yenilik (ya da inovasyon) teknoloji üretmek için olmazsa olmaz unsurlar. Bu unsurların göreceli olarak önemsiz olduğu bir programda teknolojiye bu kadar çok önem verilmesi aslında bir tezat oluşturuyor. Çünkü ister istemez akla madem bilim, araştırma, Ar-Ge vs. bu kadar önem teşkil etmiyor, biz nasıl teknoloji üreteceğiz sorusu geliyor. Sonuca odaklanmak iyi bir şey ama nasıl olacağını bilememek düşündürücü. Belki politikacılar bizim bilmediğimiz bir şeyler biliyordur.

2011 Seçim bildirgeleri üç aşağı beş yukarı aynı temeller üzerine kurulmuş. Bilim, Teknoloji, Sanayi, Bilgi Teknolojileri gibi başlıkları her üç parti programında da bulmak mümkün. Ancak sadece AKP seçim beyannamesinde "Ar-Ge ve İnovasyon" ve "Mikroekonomi, girişimcilik ve sanayi politikası" başlıkları mevcut. Diğer seçim bildirgelerinde bu kelimeleri görmek için biraz okuma yapmak gerekiyor. Herhalde ilk defa bu kelimeler bir seçim bildirgesinde ekonomiyi taşıyacak ana kolonlar olarak sunulmakta. Bu önemli. Ancak, bu yazıyı yazarken karşılaştığım online ulaşılama sorunu, "Ar-Ge ve İnovasyon" başlığı altında anlatılanları gölgeliyor ve ister istemez iyimser bir tavır takınmamı engelliyor. Basit bir e-iletişim sürecini karmaşık hale getiren bir organizasyon, teknolojik ilerleme sürecini nasıl yönetecek merak ediyorum. Bekleyip göreceğiz.